

Initiatiefvoorstel en bijbehorend raadsbesluit¹:

Raadsvoorstel

Onderwerp: Procesvoorstel bij meerdere rollen gemeente binnen een initiatief

Ons kenmerk: 12 RV 000051

Programma(speerpunt): Interne organisatie

Nummer: **9**

Elst, 16 maart 2012

AAN DE RAAD

1. Samenvatting

De gemeente kan verschillende rollen hebben in projecten waarvan zij zelf (mede) initiatiefnemer is. Zo kan de gemeente naast initiatiefnemer ook bevoegd gezag zijn voor het afgeven van vergunningen en het vaststellen van bijvoorbeeld een bestemmingsplan.

(rechts) Personen die nadelige gevolgen van het initiatief menen te ondervinden kunnen een drempel ervaren om bij de gemeente, die ook wordt gezien als initiatiefnemer, informatie in te winnen en eventueel bezwaar te maken. Om maximale objectiviteit en transparantie te bereiken wordt voorgesteld om binnen de organisatie van de gemeente een scheiding te maken tussen de rol van initiatiefnemer en die van bevoegd gezag. Bij het handelen van de gemeente en van bijvoorbeeld de portefeuillehoudende wethouder moet telkens duidelijk zijn in welke rol zij opereren.

Vooraf wordt vastgesteld of het een project betreft waarbij de gemeente de rol van (mede) initiatiefnemer en bevoegd gezag heeft. Als dat zo is wordt dat aan het begin van het proces duidelijk gemaakt en rollen en aanspreekpunten intern gescheiden. Zo wordt het voor iedereen, inclusief de raad, makkelijker om het formele proces en

¹ Een initiatiefvoorstel is vergelijkbaar met een raadsvoorstel van B&W, maar wordt ingediend door een individueel raadslid, of enkele raadsleden. Voor het initiatiefvoorstel gelden dan ook dezelfde vormvereisten als voor de raadsvoorstellen van B&W. Een initiatiefvoorstel kan worden ingediend als B&W over het betreffende onderwerp om wat voor reden dan ook geen voorstel (of een in de ogen van de indiener verkeerd voorstel) heeft ingediend.

Initiatiefvoorstellen worden schriftelijk ingediend bij het raadspresidium (en de griffier). Het presidium zal dan over agendering beslissen. In principe is het ook mogelijk om een initiatiefvoorstel rechtstreeks in te dienen bij de raadsvergadering, maar dan moet het voorstel minimaal 32 uur voor aanvang van de vergadering zijn ingediend bij de voorzitter (en griffier) van de raad. De raad beslist dan over de agendering van het voorstel. Om een goede voorbereiding te kunnen garanderen is het wenselijk om het voorstel ruim tevoren bij het presidium in te dienen.

In het bijbehorende raadsbesluit wordt het verlangde besluit weergegeven. Dit is het eigenlijke voorstel, waarvoor de argumenten dus eigenlijk in het raadsvoorstel worden weergegeven.

het realiseren van het initiatief afzonderlijk te beoordelen en daar waar gewenst te beïnvloeden.

Beide rollen worden momenteel binnen de gemeente ook uitgevoerd en uiteraard komt het college met een gezamenlijk standpunt, maar net als bijvoorbeeld binnen het kabinet, wordt met dit voorstel voor iedereen helder wie daarbij welke rol vervult. Ook in de communicatie naar zowel de raad als extern, zal telkens duidelijk moeten zijn vanuit welke rol die communicatie plaatsvindt.

Bij dit initiatiefvoorstel is een notitie gevoegd waarin een mogelijke uitwerking is weergegeven. De organisatie zal echter bij de uitvoering van dit initiatief een zekere mate van vrijheid moeten behouden om op een zo efficiënt mogelijke wijze tegemoet te kunnen komen aan de doelstellingen van dit initiatief. Om formele redenen kan dit initiatiefvoorstel geen betrekking hebben om die situaties waarbij de gemeenteraad het college volledig bevoegd heeft tot besluitvorming.

2. Waarom naar de raad

- De raad is bevoegd om deze aangepaste handelswijze vast te stellen en wordt daarom middels dit initiatief gevraagd om hiertoe te besluiten.
- De raad wordt in onderhavige projecten door het college veelal uitvoerig geïnformeerd. Als de rolverdeling in het gehele proces duidelijker is, zal naar verwachting ook de communicatie met de raad en het proces verder verbeteren. Daarmee raakt het initiatief ook direct het goed kunnen functioneren van de raad.

3. Doelstelling en beoogd meetbaar effect

- Het doel is waarborgen van kwalitatief goede besluitvorming en een transparant proces in die projecten waarin de gemeente zowel (mede)initiatiefnemer is als ook bevoegd gezag.
- Het doel is dat de verschillende rollen voor iedereen telkens duidelijk zijn, ofwel een transparant proces, inclusief besluitvorming.
- Het bereiken van deze doelen kan worden beoordeeld door bij afronding van een dergelijk project (enkele) betrokkenen te vragen naar hun oordeel op het gebied van transparantie en hun inzicht ten aanzien van de verschillende rollen. Tot slot kan de raad zich uitspreken of de beoogde verbetering is bereikt.

4. Argumenten en alternatieven

Argumenten pro

De gemeente kan verschillende rollen hebben in projecten waarvan zij zelf (mede) initiatiefnemer is. Zo kan de gemeente naast initiatiefnemer ook bevoegd gezag zijn voor het afgeven van vergunningen en het vaststellen van bijvoorbeeld een bestemmingsplan. Wettelijk staat niets een combinatie van deze rollen binnen één overheidsorgaan in de weg en dit initiatief is er ook niet op gericht om in de formele bevoegdheden een wijziging aan te brengen.

Voor betrokken bij het initiatief en dan met name diegene die mogelijk negatieve effecten van het initiatief verwachten, is de combinatie van de verschillende rollen echter veelal moeilijk te begrijpen en te accepteren. In de communicatie is niet altijd duidelijk in welke rol de gemeente opereert en het beeld kan ontstaan dat de gemeente onvoldoende openstaat voor bezwaren tegen haar eigen initiatief, dat bezwaarmakers onvoldoende worden gefaciliteerd en dat de besluitvorming onvoldoende is geobjectiveerd.

Door een betere en vooral extern duidelijkere scheiding in de uitvoering van de rol van initiatiefnemer en bevoegd gezag zullen (potentiële) bezwaarmakers een lagere drempel ervaren om informatie in te winnen en hun bezwaren kenbaar te maken. Tevens zal door een betere scheiding van de rollen ook beide zijden van de medaille beter worden belicht, wat bijdraagt aan een kwalitatief betere besluitvorming.

Mogelijke nadelen

In de brief van 14 december 2011 heeft het college gereageerd op het concept van dit initiatief. In de brief wordt het initiatief niet omarmd. De belangrijkste reden hiervoor is dat het college van mening is dat de voorgestelde betere scheiding in de rollen al wordt toegepast. Buiten het feit dat het college geen aanleiding ziet voor het initiatief, worden geen nadelen van het initiatief aangegeven.

Initiatiefnemer is niet in staat gebleken om daar waar het college de mogelijke nadelen niet heeft aangegeven, deze zelf wel te benoemen. De procedures worden immers niet langer of zwaarder. Er komen geen werkzaamheden bij en het initiatief zal dan ook niet kostenverhogend werken.

Alternatieven

Het belangrijkste alternatief is om de situatie bij het oude te laten. Ervaringen in de praktijk pleiten hier niet voor. Op deze wijze wordt immers de beoogde verbetering niet bereikt. Een andere mogelijkheid zou zijn om ook in formele zin een scheiding te maken in de verschillende rollen. Dat zou kunnen betekenen dat in projecten waar de gemeente initiatiefnemer is, bijvoorbeeld de provincie het bevoegd gezag over zou kunnen nemen. Dit zou een ongewenste verzwaring van de procedures betekenen en bovendien een wetswijziging vergen. Hiermee is dit alternatief op korte termijn niet realistisch.

5. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

De voorgestelde wijzigingen zijn van organisatorische aard en kunnen door gewijzigde procesafspraken binnen de gemeentelijke organisatie worden doorgevoerd.

Evaluatie na een periode van één jaar is gewenst. In de evaluatie dient ten minste het volgende aan de orde te komen:

- Vermelden van die projecten waarop dit initiatief van toepassing is geweest;
- Beschrijving van de effecten in de ondervonden effecten in de procesvoering, zowel in positieve als in negatieve zin;
- Beschrijving van de effecten op de communicatie met belanghebbende, zowel in positieve als in negatieve zin, inclusief ervaringen van betrokkenen.

6. Communicatie

- De wijziging dient intern gecommuniceerd te worden, en zodanig verankert te worden dat naleving wordt gewaarborgd.
- Extern dient de wijziging in de werkwijzen gecommuniceerd te worden.
- Bij projecten die onder dit initiatief vallen dient bij publicaties en formele besluiten aangegeven te worden dat voor deze procedure aangepaste afspraken van toepassing zijn.

7. Kosten, baten en dekking

Voor zover bekend zijn er geen additionele kosten of baten. Het betreft een kostenneutraal initiatief, gericht op een inhoudelijke en kwalitatieve verbetering.

Ondertekening:

Peter de Waard
VVD Raadslid Gemeente Overbetuwe

Handtekening:

Mede-indieners:

8. Relevante stukken

1. Notitie 16 maart 2012
2. Brief college d.d. 14 december 2012